

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER
II
GEHEJMEARKIVET

GENGIVELSER
AF AKTSTYKKER OG BREVE
VED

HOLGER HJELHOLT

UDGIVET AF RIGSARKIVET

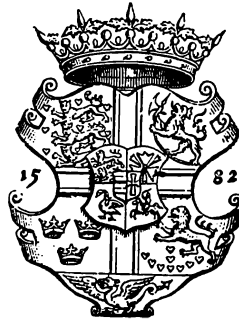
EJNAR MUNKSGAARD
KØBENHAVN 1939

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER
II

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER
II
GEHEJMEARKIVET

GENGIVELSER
AF AKTSTYKKER OG BREVE

UDGIVET AF RIGSARKIVET

EJNAR MUNKSGAARD . KØBENHAVN

1939

GEHEJMEARKIVET

I TIDEN FRA ENEVÆLDENS INDFØRELSE
TIL RIGSARKIVETS OPRETTELSE
(1660—1889)

FACSIMILER AF EMBEDSSKRIVELSER
OG PRIVATBREVE FRA DETS EMBEDSMÆND

VED

HOLGER HJELHOLT

UDGIVET AF RIGSARKIVET

EJNAR MUNKSGAARD . KØBENHAVN

1939

SKRIFTRÆKKEN, i hvilken denne Bog fremkommer, har, som meddelt i foregaaende Samling, til Formaal ved facsimilerede Gengivelser af vigtige Aktstykker og betydningsfulde Breve at gøre videre Kredse delagtige i Rigsarkivets Samlinger til vort Lands og Folks Historie.

Denne Publikation har dog en særlig og fra de øvrige noget forskellig Karakter. Den 30. Marts 1939 er der forløbet 50 Aar siden Udstedelsen af Loven om Oprettelsen af et Rigsarkiv. Institutionen har ønsket at mindes denne for dansk Arkivvæsen og dansk Historieforskning saa betydningsfulde Begivenhed gennem Udsendelsen af et Skrift med Portrætter og Facsimiler af Breve fra Mænd, som i de to forudgaaende Aarhundreder, fra Enevældens Grundlæggelse og til 1889, har været ledende og virkende i vort Lands tidligere Hovedarkiv — det kongelige Gehejmearkiv.

Rigsarkivet, Marts 1939.

Axel Linvald.

Proviantgaarden. I Baggrunden Gehejmearkivet. Tegning af Chr. Hetsch 1862 til Ill. Tid.

INDLEDNING

DEN nuværende Organisation af det danske Arkivvæsen saavel som den deraf fremgaaede Institutions Navn skyldes Loven af 30. Marts 1889 om „*Oprettelse af et Rigsarkiv*“, omfattende et Hovedarkiv i København samt tre Provinsarkiver (fra 1907 kaldet Landsarkiver). Hovedarkivet, hedder det i Loven, dannes af det Kongelige Gehejmearkiv og Kongerigets Arkiv samt alle andre af Centraladministrationen fremgaaede Arkiver saa langt frem i Tiden, som det maatte blive vedtaget for de enkelte Ministerier. Provinsarkiverne dannes ved Afleveringer fra vedkommende Embedsarkiver, ligesom kommunale og Godsarkiver kan optages i dem.

Medens Midlerne til Opførelse af Bygninger til Provinsarkiverne først skulde bevilges, kunde Loven for Hovedarkivets Vedkommende træde i Kraft allerede fra 1. April 1889. Thi Foreningen til et „Hovedarkiv“ af de to nævnte Arkiver var forberedt omkr. 6 Aar tidligere. Ved Kgl. Resolution af 22. Decbr. 1882 var det blevet bestemt, at Gehejmearkivet fra 1. Janr. 1883 skulde samles med Kongerigets Arkiv under en fælles Bestyrer „med det Formaal for Øje senere hertil at lægge de andre af Rigets Centraladministration fremgaaede Arkiver“. Gehejmearkivets Indhold blev det samme som i det senere Rigsarkivs

1. Afdeling, kaldet „de historiske Arkiver“: Arkivalier ældre end 1660 samt vedk. afstaaede Lande og Kolonier, Udenrigspolitik og Forsvarsvæsen. Kongerigets Arkiv — Rigsarkivets
2. Afdeling: Administrationens Arkiver — skulde omfatte de civile Kollegiers og Ministeriernes Arkiver fra 1660 af.

Gehejmearkivet havde sin Oprindelse i de middelalderlige Rigsarkiver paa Vordingborg og Kalundborg Slotte. Paa Reformationstiden nævnes „Hvælvingen paa Københavns Slot“ som Opbevaringssted for Kancelliernes Arkiv, og i Aaret 1582 førtes Rigsarkivet fra Kalundborg hertil. En kortere Tid — fra sidst i det 17. til Begyndelsen af det 18. Aarh. — opbevaredes Arkivet paa Rosenborg, men fra 1720 fik *Gehejmearkivet* Plads i den store nye Kancelli- og Rentekammerbygning paa Slotsholmen. Dets Indhold øgedes i Tidens Løb ved forskellige Arkivafleveringer og videnskabelige Samlinger, medens det omvendt i det 19. Aarh. led store Tab ved Afleveringerne til Norge og Preussen.

Selv om det historiske Studium ogsaa drog Nytte af andre Arkiver end *Gehejmearkivet*, maa dette dog betragtes som det egentlige Hjemsted for dansk Historieforskning. Dets egne Embedsmænd gik i denne Henseende ofte i Spidsen, og til det søgte en voksende Kreds af hjemlige og udenlandske Forskere. Med Rette kunde *A. D. Jørgensen*, under hvem de betydningsfulde Reformer i 1883—89 iværksattes, han, der var den sidste *Gehejmearkivar*, den første Rigsarkivar, trøste sig med, at blev han end for en Tid selv mindre produktiv, kunde han dog i Arkivet hjælpe med til at bane Vej for andres Studier.

Under dette dobbelte Synspunkt maa Arkivembedsmændenes Gerning ses: en Hjælp til andres Studier ved at holde Arkivalierne i god Orden og sørge for fyldestgørende Registraturer over dem samt egen Udnyttelse af Arkivernes historiske Stof gennem Kildepublikationer eller selvstændige videnskabelige Behandlinger. Naar Rigsarkivet nu i 50-Aaret for dets Oprettelse, benytter Lejligheden til at mindes, hvad der blev dens 1. Afdeling, ved nærværende Skrift med „Hoveder og Hænder“ af en Række af *Gehejmearkivets* Embedsmænd, vil den kyndige ogsaa hos disse se nævnte dobbelte Synspunkt komme frem — vel sjældent helt ligeligt forenet, snart med Overvægt for det ene Synspunkt, snart for det andet.

Først efter Enevældens Indførelse kan man tale om særlige *Gehejmearkivarer*, og Rækken indledes stateligt af *Peder Schumacher (Griffenfeld)*, der den 8. Marts 1664 fik Bestalling som Kongens Arkivar og Bibliotekar (med Løn fra 27. Maj 1663 at regne). Embedet beholdt han til sit Fald 1676, men hans Løbebane levede ham naturligt nok ikke megen Tid til Arkivembedet. Den her gengivne Skrivelse (Nr. 1) viser hans Hverv med Nedlæggelse af vigtige Statsdokumenter i Arkivet. Efterfølgeren *Frederik Wolff*, der fik Bestalling som „*Gehejmearkivar*“ 8. April (se Nr. 2), døde allerede Aaret efter.

Med Hensyn til de to følgende Chefer for *Gehejmearkivet*, begge meget indflydelsesrige Statsembedsmænd, *Caspar Schøller* og *Matthias Moth* (Nr. 3—4), vides der ikke noget om et nærmere Forhold til Arkivet. Videnskabeligt er Moth kendt for sine store Samlinger til en dansk Ordbog. Som Arkivsekretær var *Thomas Bartholin* den yngre (se Nr. 14), Forfatteren af et europæisk berømt Værk: „*Antiquitatum Danicarum de causis contemptæ a Danis adhuc gentilibus mortis libri tres*“, ansat fra 1684 til sin Død 1690.

I et kvart Aarhundrede — 1700 til 1725 — var *Frederik Rostgaard* Gehejmearkivar, og under ham var det, at Overflytningen i 1720 fra Rosenborg til de nye Lokaler skete. Det i den gengivne Skrivelse (Nr. 5) omtalte „nye Arkiv“ er Tyske Kancellis ældre Arkiv, hvor der foretoges Ordningsarbejder, og hvilket Rostgaard tilegnede sig som en Del af Gehejmearkivet, hvorfra det dog senere igen udskiltes. At Rostgaard, der før sin Afskedigelse i 1725 var steget til meget vigtige Statsembeder, i de senere Aar ikke havde sin daglige Gang i Gehejmearkivet, viser den i Arkivet ansatte Arne Magnussens Brev fra 1729 (Nr. 15) om det ene Sæt Nøgler, der fandtes til Arkivhvelvingerne, og som beroede hos ham, „undtagen naar hand [Rostgaard] dennem fordrede til sin egen brug“. Reelt, men ikke formelt, blev *Arne Magnussen*, Grundlæggeren af den Arnamagnæanske Samling, Rostgaards Efterfølger indtil sin Død i 1730.

Herefter fulgte som Gehejmearkivarer de to for Grundlæggelsen af dansk kritisk Historieforskning saa fremragende Mænd, *Hans Gram* (d. 1748) og *Jacob Langebek* (d. 1775). Karakteristisk for Gram er Brevet til Slange fra 1737 (Nr. 6) om, at der intet urigtigt maa slippe ind i dennes Christian IV.s Historie. Blandt Langebeks Fortjenester — han opregner selv i sin Ansøgning om at blive Gehejmearkivar (Nr. 7) en Række — skal her fremhæves hans storslaaede Virksomhed for Fortsættelsen af det af Gram paabegyndte Diplomatarium („Langebeks Diplomatarium“). Paa sine Rejser for at indsamle til dette havde han god Hjælp af Arkivtegner *Søren Abildgaard*, hvis Ansøgning om Ansættelse i Arkivet (Nr. 16) han ogsaa varmt anbefaler, da det er „ikke mindre nyttigt end fornødent, at man fik efterhaanden afridset den Mængde af gamle Sigiller og andre Alderdoms Stykker, som endnu baade her og i provincerne findes, før de aldeles enten i Støv bortfalde, eller paa anden Maade forkomme“.

Langebeks Efterfølger, den af Studiet af Norges Historie saa fortjente *Gerhard Schøning* (Nr. 9), døde allerede 1780, og heller ikke hans Eftermand, *Christian Eberhard Voss*, der blev Gehejmearkivar i den fremrykkede Alder af 75 Aar, virkede saa overvætted længe. Han døde 1791, og Registraturer *Jens Jacob Weber*, hvis Haab om at erholde Tjenesten efter hans Død slog ham fejl, siger i en Ansøgning (Nr. 17), at han i de senere Tider alene maatte forrette hele Tjenesten, da Voss ikke længere var i Stand til at komme ud af sit Hus. Trods den høje Alder, Voss havde ved sin Tiltrædelse, er hans Haand (Nr. 9) dog en af de i Arkivet mest kendte — gennem hans Registraturer over den nu opløste „Topografisk Samling paa Pergament“ og gennem de af over 70 Bd. bestaaende „Vossiske Excerpter“ vedrørende Hertugdømmernes Topografi og Personalhistorie.

Næsten sindbilledligt vil man betragte det, at af de saa historisk interesserede Islændere ikke mindre end tre sad i Gehejmearkivet som Vogtere af Historiens Skatte — i Begyndelsen af det 18. Aarh. Arne Magnussen og fra 1791 til 1847 som Gehejmearkivarer *Grim Jonsen Thorkelin* (d. 1829) og *Finn Magnusen*. I Arkivet er Thorkelins Haand kendt nok fra Ordningsarbejder og Registraturer. Om Hævdelsen af et for Arkivvæsenet fundamentalt Princip: at Arkivalier ikke maa hjemlaanes, men skal bruges paa Arkivets Læsesal, vidner hans Erklæring fra 1821 til Danske Kancelli (Nr. 10). — Den

af Finn Magnusen afgivne Erklæring 1845 til Kancelliet (Nr. 11) var et resultatrigt gennemført Forsvar mod Forsøget paa at berøve Gehejmearkivet store Dele af dets Indhold til Fordel for Oprettelsen af et ved kongeligt Reskript af 27. Aug. s. A. bestemt „historisk-genealogisk Arkiv“ ved Ordenskapitlet under Mag. T. A. Becker. I Finn Magnusens Erklæring ser vi ham lægge Vægten paa, at Gehejmearkivet „nuomstunder og maa betragtes som et Rigs-Archiv“. Hvad der samledes i det historisk-genealogiske Arkiv, kom for Resten i 1849 til Gehejmearkivet, og Becker ansattes i dette som extraordinær Medhjælper (Nr. 23).

Et større Spand af Tid kom Finn Magnusens i Marts 1848 udnævnte Efterfølger *C. F. Wegener* til at beklæde Stillingen — til Udgangen af 1882, efter sit fyldte 80. Aar. Hans pyntelige Haand møder vi i Erklæringen fra 1849 til Kirke- og Undervisningsministeriet (Nr. 12), hvor han bl. a. omtaler Planen om Udgivelsen af trykte Aarsberetninger ledsagede af historiske Meddelelser. Der udkom i hans Embedstid 6 store Kwartbind. — Under Wegener og Finn Magnusen virkede i Arkivet en Række andre baade af Arkivordninger og af den historiske Videnskab fortjente Embedsmænd, saaledes *Hans Knudsen*, *M. N. C. Kall-Rasmussen*, *C. U. A. Plesner* og *C. M. A. Matthiessen* (Nr. 18—19, 21—22). Betydeligst var dog *N. M. Petersen* (Nr. 20), der imidlertid efter en femtenaarig Virksomhed forlod Arkivet i 1845, da han blev Professor i de nordiske Sprog.

I Tiden efter den frie Forfatnings Indførelse blev der adskillige Gange prøvet paa at naa til en Nyordning af det danske Arkivvæsen, men Forsøgene førte under Wegener ikke til noget. Nyordningen blev, som ovenfor nævnt, iværksat af *A. D. Jørgensen*, der i sit 1884 udgivne Skrift om de danske Rigsarkivers Historie sluttede Skildringen med det Ønske, som ogsaa vi maa nære, at i Arkiverne „et selvstændigt riges historie gennem kommende århundreder her måtte blive nedlagt og mindet om de henrundne bestandig være efterslægten dyrebar!“

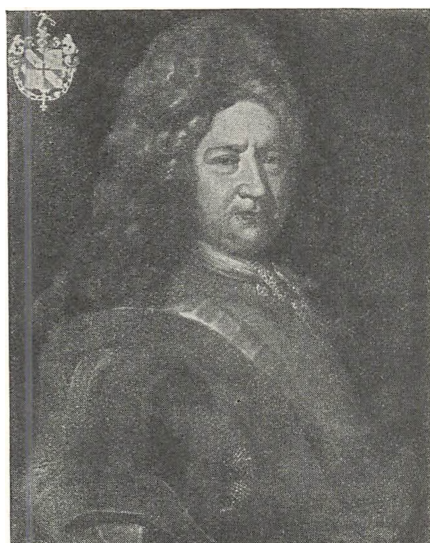
Om de gengivne Breve og Aktstykker bemærkes, at Facsimilerne af de fleste er i naturlig Størrelse, nogle er dog formindskede med ca. 7 %. Ved Transskriptionerne er Originalernes Stavemaade, Tegnsætning samt Brug af store og smaa Bogstaver fulgt, dog er der i et Par Tilfælde brugt store Bogstaver i Analogi med Nutidens Brug, hvor der ikke i Originalen skønnes at være Forskel paa stort og lille Bogstav. Opløste Forkortelsestegn er betegnede ved Kursivering. — Som det ses, har det ikke været muligt at skaffe Portrætter af alle Gehejmearkivarerne. Rigsarkivet skylder Museumsdirektør *O. Andrup* megen Tak for Fremskaffelsen af de fleste af Billederne. De af mine Kolleger, der har bistaaet ved Udarbejdelsen af dette Skrift, bringer jeg min bedste Tak, først og fremmest Arkivar *S. Nygård*. For Hjælp ved Afskrivning af Dokumenterne skylder jeg Registratør, Frøken *Elna Kringelbach* Tak.

Holger Hjelholt.

PORTRÆTTER
AF
GEHEJMEARKIVARER

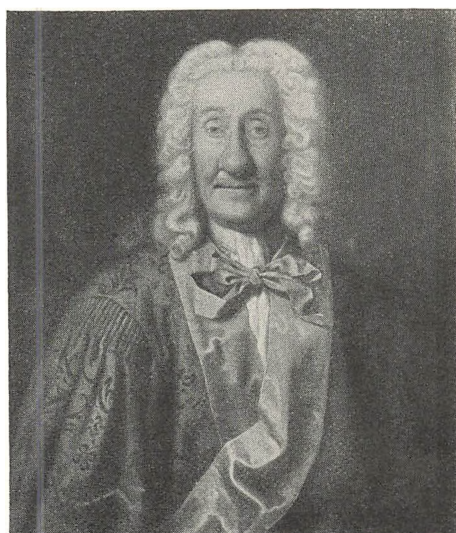
PEDER SCHUMACHER (GRIFFENFELD)
Maleri af Abraham Wuchters ca. 1670 paa Rosenborg.

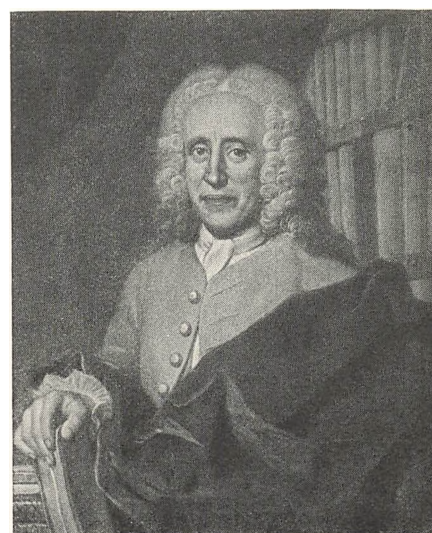
CASPAR SCHØLLER
Efter Maleri.

MATTHIAS MOTH
Udsnit af Højesteretsbillede 1697 paa Rosenborg.

FREDERIK ROSTGAARD
Maleri af Johan Hørner paa Universitetsbiblioteket.

HANS GRAM
Maleri af J. S. du Wahl 1743 paa Frederiksborg.

JACOB LANGEBEK
Miniature af Søren Abildgaard 1751 paa Frederiksborg.

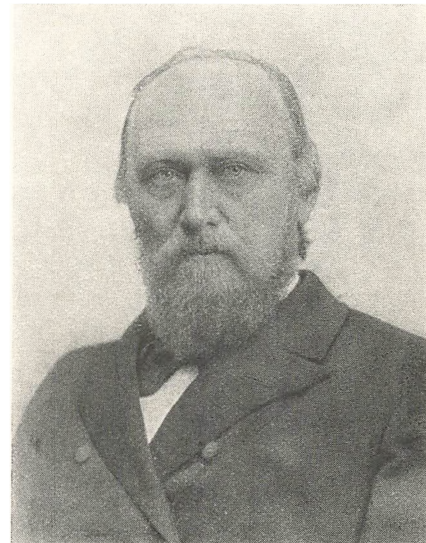
GERHARD SCHØNINGH
Efter Maleri.

FINN MAGNUSEN
Lithografi fra 1842 af Emile Lasalle efter Maleri
af C. A. Jensen.

C. F. WEGENER
Maleri af Const. Hansen 1851 paa Frederiksborg.

A. D. JØRGENSEN
Fotografi.

FACSIMILER

Peder Schumacher Griffenfeld in originali ser mihi i dag den 17 Martij
 a 1668 aff Hans Excell^{te} Ch. H. Ståfpoens Gabel i røgen Landt
 Liffant, indj Hans Kongl. Magestats Archivs til god
 forlaring at henlægge, nemmelij:

1. Imper. Ferdin. III Confirmatio juris Primogenituræ
 et Majorænitatis indj Fürstendommenen Solfhans etc.
 a 1650.
2. Ej. Imper. Confirmatio des Ditzmarckes Reverses
 eodann 1650.
3. Ej. Imper. Confirmatio des Expectantzbriefs
 über die Brauffsch. Obedienz und delinquent.
 eod. a 1650.
4. Ej. Imper. Lehnbrief über die Fürstenthums Solphans
 etc.
5. Lehnbrief Joachims Fürst zu Anhalt, Brauff zu Ascarien,
 zu Solphans und Groyenburgs Communicationdiploma
 von der Kayser Rudolph dem andern ist
 aufgetragen Commission zu gütlicher Einlegung des
 wegen des Landes Ditzmarcken entstandenen
 erbinngen etc. a 1579.

Til Vittnelighed dette med røgen Landt Griffenfeld
 se indskrivet. Dat. Hambolck den 17 Martij
 1668 die et anno ut supra. Schumacher.

Nr. 1. Kvitteing af Peder Schumacher (Griffenfeld) for Modtagelse
 af Breve, der skal henlægges i Kongens Arkiv. 17. Marts 1668.

Reisgebühren Herr König Hofmeister,
Ewädiger Herr.

Erworn Excellenz Vorhande des gütigen gnädigen
Befehl zu selbigen folgen, die Copia se. Schürmachers
Joh. Bestallung, als König Archivarij und Biblio-
thecarij. Und weil selbige nach dem Vorhandt
wunder, selb ist Extracte laise, die ander pricel
offenbarlich aufgesetzt, wie die Bestallung obwa gegen
wärtig, zu ihwer König. Majest. Dienst zu gleich,
Instructions laise extendiert und eingericht^{et} worden,
gleich weise Könige Bestallung auf selb^{er} Instruktion^{en}
eingerichtet ist. Zu Des. Ex. fürst^{lich} Anweh^{ung}
gütlicher Constallent, ob und in was weit sie sich
pricel Agreierung, den zu langlich erwartes werden.
Vorhande Abrihand einige nachricht, wenig nachstand
so wird in was Zeit abwasung selb, betragend.
Wunder die favorable Expedition zu Des. Ex. gnädigen
Befordern^g Autordienst Rufft recommendieren. Und ist
bestanden

Erworn Excellence

Copenhagen, den 6. April 1676.

Dienstpflichtig und
glaubhaft geschickter
Friederich Wolff

Kongl. Mæjst^{er} intrader i det ringeste skand fornindst^{er}
 mind^{er} et tus Patronatus nemlig til Lidenmark og Bispebjergs
 Vogner ind^{er} i^{de} Liggere alle Amøt, hvorudi jeg en stor deel
 aft mine bønder Gaftor og som ligger mig ved mit
 jørdsgaard meget belovligt og jeg fornudst^{er} foringen aft
 Simlerne kunde Gaftor god nytt^{er} aft til min Vedgaard
 Lollinge, som er idder^{er} aft^{er} et stor feid. Og saafom
 samme tus Patronatus belobor sig mætt^{er}, end høid jeg
 til Herd Kongl. Mæst^{er} allorindordanigst aft^{er} bear, da boder
 jeg allorindordanigst, at Herd Kongl. Mæst^{er} vil mig
 det allorindordanigst jøhinder og gifter ind^{er} allorindordanigst
 Gensvander, at jeg ingen løn for her ved fire aars se-
 creterers bønner ind^{er} det slangter cancellis Gaftor nødt
 og en stor deel aft mine midler ind^{er} ind^{er} til min
 og mine indordning tilfæt, høist røttendi Herd Kongl.
 Mæst^{er}, som for er mætt^{er}, ind^{er} ind^{er} sine intrader dord
 aftgaar. Daadan Herd Kongl. Mæst^{er} stor mildhed og
 naadr vil gud rigeligen^{er} og jeg røtt^{er} min allorindorda-
 nigst^{er} øst^{er} forbliftor ind^{er} ind^{er}

Dette Skæft^{er} er til Herd Kongl. Mæst^{er} vider foring^{er} og heres
 skog^{er} Heres resolution, d. 21. Oktobr. 1681.

Caspar Schøller

Herd Kongl. Mæst^{er}

Allorindordanigst^{er} og drof Røtt^{er}
 Linn^{er}
C. Schøller

Ridderhuset d. 13. Octobr. Anno 1681.

Nr. 3. Slutningen af en Ansøgning fra Caspar Schøller til Kongen. 13. Oktbr. 1681.

Hermegetigste Kongbaaren Sjæle, Allernædigste
 Aftenkongen og Kæmpe.

Erhøvede
 Moth

Eders Kongl. Maj. store Naade, som mig daglig dag berøst
 sandt og sandt med opmuntren mig, for Eders Kongl. Maj. med
 min allernædigste Erhøvede mig at indstille. Og
 som mig allernædigste fornummer at det allernædigste
 Gættens beføjet Eders Kongl. Maj. at forordne mig til Assessor
 i det danske Eantzalen, saa undfaldt mig i det dybeste
 Indvending for Eders Kongl. Maj. med største takfulde, og
 ender indvellig den allernædigste Bød, at ender kongen sig selv
 Kongl. Maj. store Naade, med et langt Løst, og nu for
 Triumph offent Eders Kongl. Maj. fremder. Mandt næstkom
 ing for mig ender ikkun allernædigste saa Eders Kongl. Maj.
 Naade og Mildhed, saa fordistar mig og ender min
 allernædigste at begiver: Det er at det sig mig at
 Eders Kongl. Maj. med det samplende papiret foreslæning
 allernædigste blott udført, med mig Gættens saa sammen
 bestilling og ender nogen bestællings Bøst Løstkommet.
 Derfor galanger til Eders Kongl. Maj. min allernædigste
 Løn, at idt den bestælling mig skal Gættens som Assessor i det
 Eantzalint mæden mentioneris og saa at Eders Kongl. Maj.
 mig allernædigste til papiret at samplende Gættens tilforordne
 end, saa og at Eders Kongl. Maj. i det sammen allernædigste
 vilde næstkom at end, for mig da mig til aarlige Løn forordne
 da it tilfinde Løst Rand Gættens at omkommet. Olig
 Eders Kongl. Maj. store Naade og Mildhed skal mig med største
 trost og kinstibalighed beflicke mig saa at fortimmet,
 som forblifvone

Eders Kongl. Maj.

Allernædigste Erhøvede
 Matthias Moth.

15/1676
 Moth, Moth.

P. S.

Allnuaadigste Koenigens
og Konge,

Jeg seer allerde stuttat I kunne min allnuaadigste
Supplique, da jeg sit anden mere endt at vide; Namlig at
I ind mig allnuaadigst tillagde aarlige penge af sit Gjen-
dende Slipdaler, for hvilke jeg skal anstafte de fornødne
Skrymmaterialier til Ildens Kongl. May. Gafnime Archiv paa
Rosenborg og til det nye Archivs indvattelse, gaudste og aldrals
af Reglementet er indalat; Hvilket inden tveer maaxer stant
fordi det nye Archiv ikke mere findes paa Ildens Kongl. Resi-
dence. Men jeg formoder paa det Allnuaadigste at
Ildens Kongl. Majt. i Gøj Kongl. Naade stadfastur Ildens rangan-
ngangens Allnuaadigste Resolution, foraf Ildens fol-
gar copie; I allnuaadigste aftastante, at Documenterne paa
Archivet jvovlignu formanns, forover mere Skrymateria-
lier til Archivets indvattelse dagligen indfordres. Jeg er-
vænter og paa Ildens nu Allnuaadigste befovrer, og for
bliver med Allnuaadigste indvattelse
Ildens Kongl. May.

Riobnsgaard d. 5. July 1708.

Allnuaadigste Koenigens
og Kongens

F. Rostgaard.

Lafar anmeldt i deves sigovis af den 17^{de}
Marts, at det lød imod ventabens factum.
Hj. sigt w mig ikke minrligh, at Lafar ind
aldfamron i Luthomdfu, eller at ofstoj
og ofstjaar i Bogen, Protocoler og Docu-
menter, Lav gang Avron fra Bogtryk
mig tilfrukt; det vilde og gifor for stor
opfold. And w mig, (som jeg mange
gangs tilfrukt Lav fast des for at sig)
stod ikke om at gifor, Thovung, sigovis
contractes og blifom Lovder, (undskind
jeg in Tand noget, jo at appobere Thuan
dictum, som sigt: Hypoia quo longior, eo
melior,) mon alom, at det indet wright
& ventati nimes consentaneum maas
slippv Avind. Bredv alfor ydmygt
om forladelse for alom veltvordt Giv
ving, og for blifom, rest mis ydmygt affect,
Loydeli og Melbaom H. Conferentia

Lafar d. 24 Mai
1737.

Ydmygt diener
H. Gram

imod, hvilket jeg udsærlig for mig med det store sære sære væsent
begjæret til, man endog med det store danske Lexicon, som jeg ved
H. Conferentsraad Rostgaards Lov med Deros Kongl. Majestets og D. Ms.
Gøjtsæl. fr. fædres Naade endnu sære mine fædres, og med det saa
Læbde Danske Bibliotek, som jeg for udsærlig det sære tillige mine nu
anden den ogsaa til Nationens den sære begjæret, forinden mange
andre ting, som jeg med nogen Besværing og Nattnaagen sære sam-
let paa til Oplysning i den sære og nyere danske Historie, og
som udsærlig den sære mine at for Lyf, som Gud mig Liv og
Vilket det til maatte forblive. Jeg er altså overbevist,
at D. Majts. Konferens Raad og Kongelige Naade sære ingen
gammel og de sære indrettede sære blive alt for lange indlæn-
net, altså naar D. Majts. altså vil anse mig som en
oplyst Discipel for den sære Deros Majestets og sære fædres den
væsentlige Archivarius, nemlig H. Conferentsraad Rostgaard og H. Etatsraad
Gram, som begge indtil den sære sære sære for mig sære nu sære
godhed, den jeg [om D. Majts. mig sære sig altså sære sære]
alt for sære sære maatte sære. Sære sære i altså sære
sære sære om en naadig Bøn sære, ligesom jeg ogsaa med
uopfordrige sære sære for D. Majts. sære sære Liv og Velgaaende
og med den sære sære sære og trostalt indtil min død skal
forblive

Hørmagtigst Monarch,
altså sære sære sære og Konge

Deros Kongelige Majestets

Kjøbenhavn d. 22. Februarii
1748.

altså sære sære sære og
den sære sære

Jacob Langebek.

Sil Kongen.

D. 21 Octobr. A^o 1775.

Tyktis Raad og Geheim-Archivarius
Schønning, om at faa Kongens udtale
Mænd, til Oplysning og Beskyttelse,
med den kongelige Kontingents udtale
laant efter sig.

Hermed, som Kongen Majestæt al-
lernaadigt har bevillet mig til Oplysning-
Archivarius, i almindelig Et. H. Langebøll
Med, og mig, som efter min Gudsord, til
Erbødighed, som min Kongen skikkelige, saa
da, i allernaadigt Bøgen af Kongen
Kongens Majestæt allernaadigt Ordre, til
traadt mig, i bevilgede H. Langebøll
Thorsbo allernaadigt fattede Commission, som
at igennemgaaen, som Kongens og Ra-
dets, og indseer i, som at for sig selv, som
sine, som indseer, som til Kongen Kongen:
Majestæt Oplysning- Archivar, som, som, som
indseer, som at Kongen, som indseer, og indseer-
som Kongen Kongen Majestæt Ordre, i
bevilgede Commission, af mig bevilget, som
laant, at i Oplysning- Beskyttelse udtale
indseer, som udtale, og indseer, som Kongen
indseer, som indseer, i bevilgede H.
Langebøll Kongen og Kongen indseer
som udtale, indseer, som indseer, i
Beskyttelse, som indseer, som indseer, som
indseer, som indseer, af H. Langebøll, til
sine, som indseer, som indseer, som indseer,
laant. Indseer, som bevilgede, som
som Kongen Majestæt Archiv ni indseer
til mig, som bevilget, som indseer, mig ni
indseer, som indseer, som indseer, som indseer,
indseer, som Kongen indseer, som indseer, som
indseer, som indseer, i H. Et. H. Langebøll
Thorsbo, som indseer, som indseer, som indseer,
laant, af mig indseer: som
som indseer, som indseer, som indseer,
indseer, at bevilgede, som indseer, som
mig, af H. Langebøll Thorsbo. Med
bevilgede Commission, indseer, som at
indseer, som indseer, og som
mig ni indseer, mig til at som
som indseer, som indseer, som indseer,
Archiv, som indseer, som indseer, som indseer.

Jorokenneria.

Da jeg af Dem fra det kongelige Danske Kancelli mig til-
 sendte Gensigtens Orindelse af 19de Julius, og af Linlænder,
 som Gensigtens Tilbage, indsendte, at Professor Tor-
 kelien nu bragte i Forslag, paa nu Hies Laug i Hies
 Lovrentuier, som kongelig Comissionarius at sende
 sendt til Island, og at jeg det samme, Paa gik
 mine Anseer og Tilbud, som Gensigtens Hoved
 det kongelige Archiv, i Gensigtens Tilbud som
 paa Laug Lovrentuier, saa laeng som min
 vedrørende: saa Gensigtens Gensigtens indsendte
 Billens indsendt, at Gensigtens indsendte
 Documenter, Norge, Danmark, Galland, udsendte
 som fandtes i Archivet, at Gensigtens Professor
 Torkelien nu paa Gensigtens og bragte i
 Orden, og af Torkelien Documenter almind-
 lig, almindelig indsendte Gensigtens
 min Tilbage, som indsendte indsendt indsendt
 indsendt Paa Gensigtens i nu det Orden, saa
 som indsendte indsendt indsendt indsendt
 indsendt, ikke heller til nogen Forsigtig,
 at som jeg indsendte paa nu Hies Hies indsendt
 Gensigtens. Majestættens indsendt Orden
 indsendt, som indsendt indsendt indsendt
 indsendt indsendt.

Underskrevet
C. E. Voss.

Det kongelige Kancelli
Archiv
den 21de Marts 1785.

Nr. 9. Erklæring fra Christian Eberhard Voss til Danske Kancelli.
 21. Marts 1785.

J underdanigst Tilgode af det Kongelige
Danske Cancellies nådigste Skrivelse af 22de i den
indseende Maaned, foranlediget ved den Professor
Molbechs underdanigste Bøgen om, at opføre
udleverede sine Gjernings Archive, og der ogværende
Høifalig Kong Christian VII kongelige Bøgen, hvoraf
saa efter Rescript af 10de Octobr. f. a. allernaadigst er
overdraget at foranstaa fuldstændig Samling i
Lithuaniens, skulle undertrykte ikke indlade, under
danigst at være af den Mening, at, naar det Konge-
lige Danske Cancellie nådigst ville befale den Pro-
fessor Molbech, at lade de ovennævnte Bøgen af-
skrives paa Nødt, for saa vidt at forbygge al men-
ligt Tab og Skade, saa saa det kan træffe Originale
Documenter, indleverede af Archivær; Endnu saa gæ-
lignes Archivestid ikke noget saar imod den Professor
Molbechs underdanigste ovennævnte Ansøgning.
Det Kongelige Gjernings Archive den 24de Martii 1821

Til det Kongelige
Danske Cancellie.

2 Sep. 1821
p. 26 Mars 1821
J. J.

underdanigst
J. J. Thorkelin

Det for Collegium for under 16de f. M. grunthgts beseglet at tilstille mig en Afskrift af et af
Larsen'ske Retskrift af 27de August 1845, som omhandler Sprogskunsten af et historisk-genealogisk
Arbejde ved det Kongelige Ordens-Kapitel og Grundlovgælden til sammen af endel Værd og Sam-
Ling for Gensidig-Arbejde og Cancelliets Arbejde, samt desfor, i Overensstemmelse med Respektfulde
Forsølg, at paatage mig at afgive min Gjænger Indvener.

Jeg har med Gode Gjenstande givet mig den den indvenderigt at tilbagekomme, med Gensidig til det i Re-
skriftet nævnte Gensidig-Arbejde omvendt omvendt Aflesning fra det Kongelige Gensidig-Arbejde.

I "Langebets Afskrift af Fortællingen over den gamle Regering" synes Fildets at jeg med Gode
til mig for Indledning til det efter som Gensidig-Arbejdet er Udgaan. En den Kongelige
Dokument til Ordren efter Provintserne er meget forvekslet fra Originalen (som jeg mange Gange
er Gode til at se) som man sig at den ikke kan adskilles fra alle Digte - Afskriften, eller af-
Lende fra Gensidig-Arbejde, som man ser det og man behøver som et Reger-Arbejde.

II, Klevenfeldts

a) "Genealogisk Samling til den danske Adels Historie" I bestaa af:

(A) Stamliste og Udsigt til Sædvanen over danske, norske og svenske Adle.

(B) en Samling af Diplom-Afskrift angaaende Kongeriget, samt alle Adelspersoner, af hvilke
den Gensidig-Arbejde er den end som Gensidig-Arbejde til Diplom-Arbejde, Gensidig-Arbejde og de fleste andre,
for som end de ikke faar i det, synes at maatte forvekslet.

b) 44 Quartbind med illumineret Tegning (især af Digte-Afskrift), som den danske og norske
Historie, som den er Gode og for indlagt Afskrift eller Udtryk af gamle Diplomer,
den som i lignende Forsølg til det Langebets Diplom-Arbejde som den end som Gensidig-Arbejde
fagrad.

Jeg vil hermed givet mig indvenderigt at maatte, med Gensidig, i Fremtiden, foretage
Sædvanen forvekslet alle Gensidig-Arbejde eller Gensidig-Arbejde, som end som Gensidig-Arbejde
til den end som Gensidig-Arbejde til Ordren-Kapitel's Historisk-genealogisk Arbejde, især naar det
forvekslet er indvenderigt og det indvenderigt ordret.

Kjøbenhavn, i det Kongelige Gensidig-Arbejde, den 10de Octobr 1845.

Indvenderigt

Finn Magnusen.

25. Juni 85.

Højreskønnede Hr. Stiftamtmand!

Jeg har med stor glæde modtaget den
tilsendte og at sætte på indkommet de på
indkomne tillæggende skemaer, at
en aflyst, at de ikke vil blive trykte
for mig, for jeg har erindret den af at de
indkomne omstændigheder vil kunne ind af
erkendt. Det som sættes i forholdt andet
af for en stor del af mig selv. Jeg har,
effekt, være blev sendt med ordning af
kongen min søn, taget fat på et dannede
en samfund politisk eller hvad man vil
vil kalde det, på grund af det vil være

Konv. af den 1/11
takning for den vilige lydelse i de tilsendte
at bringe dem. Men jeg tror dog meget
lidt rejst minner. I første række vil
jeg dog gerne vilde på mig selv i et rejs
til Tyskland for at se på de kongerige
arkiver m.m. Det har længe stået på
baggrund og kan nu ikke helt glemmes
langere, hvis det skal være. Men om det
dufter vil følge store rejser og den sidste
større attergang, vil jeg ikke.

Med venlig hilsning
og samst Teknisk
A. D. Jørgensen

Nr. 13. Første og fjerde Side af et Brev fra A. D. Jørgensen til
Stiftamtmand Th. A. J. Regenburg. 25. Juni 1885.

Armen

Belønningdygtigste Deres
Konger og Land

[Signature]

Derfor det forhen befojrt Eders
Kongelige Majestæt for nogle Aar siden
belønningdygtigt at kaldte mig til Profes-
sionem Politices et Historia Patria for
den Eders Kongl. Majest. Universitet:
og mig derpå siden som for den Tid for-
mestels fastsatte efter Eders Kongl.
Majest. belønningdygtige tilladelse
supplere Estates-Raad Scaenij vices og
publice docere Jura. Der er min vel-
indvordningste Bøn, at Eders Kongl. Maj-
estæt belønningdygtigt vilde for-
mig, at mig som Juris Professor mo-
gte afpendere in Facultate Juridica mest
efter D. Cosmum Borneman; og efter
forhen været mig til at indse min
høje Professionem Juridicam, og vel-
den retfærdighed som forhen senium
med sig som Lærer. Dog imidlertid
at afpendere in Facultate Philosophica
efter min forhen belønningdygtige
vocation. Foruden Eders Kongl. For-
nøden vil Eders mig vel belønne.

Eders Kongl. Majest.

Belønningdygtigste Deres
indvordt Thomas Bartholin.

Riobanorden
d. 2. Novbr. 1684.

Høiedels og Valbyrdige Hr. Justitz Raad og Cabin-
net-Secretæren, Høitændte Ven og Valbyrdig,

paa Deres høitændte Skrivelse af Dato 13. huius,
er Datter efterforsket mit tilsvarbødige Svar;
at siden Archivet blef forfløttet fra Kirkegården
under Rosenborg til det Sted, hvor det nu staaer,
saaer der aldrig været i Detiendtes Gjenne uden
en nøgel til Jern af de toende överske Bor-
vingen, hvor Documenterne forvaars. Hr. Etats Raad
Kostgaard og jeg brugte altid de samme Nøgelen,
foilket i de tiden ingen difficultet gaf, saasom
Land ideligen var occuperet med andre forretnin-
gen tillige med Archivariatet, nemlig med Justiti-
ens Embædet i Høieste Ret og siden med ober-
secretærens charger, saa at nøglen derom steds
blev hos mig, undtagen naar Land Døren for-
drøde til sin egen brug, og da kom mig fra siden
igen leverede. Bliver saa icko videre at spørge
efters nogen nøgelen til bemelte de Borvingen,
enten hos forfatteren Hr. Etats Raad Kostgaard
eller andre steds, hvorom der, paa mine vegne,
kanda allværdigst forsøker Hans Kongl
Majestæt. For det öfrige er jeg og steds for-
bliver

Høiedels og Valbyrdige
Hr. Justitz Raads og Cabinet-Sec-
retærens

Risboen 1729
den 14. April.

Tilsvarbødige tinnor
Arnas Magnussen.

Lind for overt mig i de Diplomatiska Tegninger, og
skænd forfint, at lagge mig efter andet til
beständig Fordel i Fremtiden, og min aller-
inndrødigste Bøn, at jeg maatte ved det
Kongl. Gjæmme Archiv allernaadigst blive an-
tagen som Archiv Tegner, indtil jeg
af Deres Kongl. Majestets Naade for forrige og
saadan Tjenste med Lidelid maatte allers-
naadigst blive forfulgt til nødkøstlig Livs-
Brod med en Convenabel Tjenste for i Byen,
saarand jeg end tillige kunde gaa til saande
med at aetagne de Ting, som maatte for-
falde ved det Diplomatiska Høst eller anden
Tegn og Archivet. Danner min aller-
inndrødigste Begjæring allernaadigste
Bønforfulgt formentes af

Deres Kongl. Majestets

Kiøbenhavn d 10de Junii
A: 1755.

allersinndrødigste
Bøn Udrettede
Søren Abildgaard

Allerhøienddaigst Pro Memoria

I hiortnu laas for ing kinud som arngiftrator midt
kongelign Guldnur Archiv mid 240 Rdlr Gage, og i ar
sinuun sidur nur formentt fulr Einuifnu, da min
Bef, Justits raad Voff, som nu skaud goud 85 laas nuj
for ment i skaud til at komur ud af sit goud.

Ing laand amuntt nyttu goud det at udfoldr
goud Einuiftr, unu andr for kongt mig kongt, nyttu
som and for belagt goud kongelign Majstat ud
aduumur mid nu kabinetts Ordre Professor Thorndin
til goud goud.

Da ing i andur aduudning belagud mig som
denns kongelign kongt, og tillign kongtillud, at
det var mig uueligt mid skou og skudt uopdrag
ur Bønu at kom af min Gage udru at det mig
i Goud, var denns kongelig kongt saa uadig
at kom mig, at uoan nu for mig sig kongt
kongt den Indig, midt denns kongelig kongt
for allerhøienddaigst for mig andr kongt kongt.

For Grund af andr denns kongelig kongt
mig uadigst goud Kongt, og uumytr kongt
mid allr, for kongt at goud denns kongt og
den kongt, nu det ing allerhøienddaigst kongt
for mig til at kongt unu andr mid
kongt allerhøienddaigst kongt, kongt
kongt mid denns kongelig kongt kongt at kongt
allerhøienddaigst kongt.

Allerhøienddaigst
Jens Jacob Weber

Hilobuform af

Teie
Goud kongelign kongt Kongt.

Jeg glemte igaar i Mithivet, at forespørge mig hos Hens Etatsraad, om De imorgen havde Lejlighed eller Anledning til at see os i Hans Majestæts Fogemak; thi det var min Agt i saa Fald at begive mig derud med et Exemplar af *Rönnow's* i *Donimen*. — Igaars Eftermiddags talde jeg med Hr. Etatsraad Kolderup-Rosenvinge, om han troede, at Dagen imorgen var gunstigt for Bogens Aflevering. Han raadede mig paa det ivrigste til at gaa derud netop imorgen, da han ansaa Lejligheden for særdeles gunstigt. Afløje dette Raad vil jeg altmaal imorgen tidlig begive mig paa Rejsen derud, paa at jeg kan være i Fogemakket, senest Kl. 9. Jeg vilde nu naturligtvis meget ønske at Hr. Etatsraaden ogsaa skulde have Lejlighed til at være der imorgen; thi jeg troer steds, at en anbefaling af Etatsraaden for mig vil gjøre særdeles god Tjeneste. Jeg befinder mig særdeles vel idag, og haaber at det ikke vil blive værre imorgen end at jeg kan taale Opholdet i Fogemakket. Jeg bød vel derfor ogsaa benytte den nuværende Lejlighed; saa meget mere som Kroningshøjtideligheden kræfter for en længere Tid vil affaarre Stogangen til Hans Majestæt.

Søndag Eftermiddag.

Arbødslyst
M. N. C. Kall-Rasmussen

Nr. 18. Brev fra Registrator Hans Knudsen til Finn Magnusen.
Udat. [1840].

Efter Lærmyndigheds af Frøken Kall tilfældes forandret kongeligt Censur-Corpus 43 Læder, forfærdet til de Langebeckske og Klevenfeldtske Trykkerier af Tegillad, og 6 Officiers-ter af Documenter, forfærdet til Diplomatarier, smykket alt i sin Tid og blanst overladt Etatsraad Kall til Brug med sans forfærdet Originaler af Høfde Mindremænd for Meddelation.

København d. 30 Jan. 1845.

Føimaaend

Hr. Etatsraad, Prof. Magnusen,
Ridder af Stora og Sverigsmænd,
Censur-Corpus!

Arbødslyst

M. N. C. Kall-Rasmussen.

Nr. 19. Brev fra Registrator M. N. C. Kall-Rasmussen til Finn Magnusen. 30. Jan. 1845.

Kjøbenhavn, Søndag Fredericia d. 30 Juni 1843 er
 mig fra Hr. Major v. Kinde tilfrøet følgende Mani-
 fæst, indsendt den Næste Dagens Eftermiddag af
 Ulrich Petersen. Hr. Major er Kinde yderst smaa, at
 han "saa godt" i Befaling, at der saa det Kongelige
 gældende Skrift skal findes mere af samme Skrifte-
 stempel som de andre, at de ikke maa være for gamle, for at
 alle skal man saa af samme gamle smaa Skrifte-
 stempel findes saa vel ved gamle, da det maa være mid-
 til mig, kan være Efterkommeren. At man betydeligt
 gøre et indblik under min Anvendelse, man jeg ind-
 læder i den min, som efter min Hjemkomst, at tilføje
 den Højnedsbeholdning samme.

Kjøbenhavn d. 18 August 1843.

Arbejds

S. F.

Hr. Geheimearchivarino, Etatsraad
 og Professor F. Magnusen,
 Ridder af Dannebrog og Dannebrog-
 mand, m. m.

N. M. Petersen

Hjøbøvang, den 13 Marts 1850

Lil

Lilletriumvirat:

Oblæderbødigst besøgning fra Sprogn
Ulrik Adolf Plesner, Registratør med det
kongelige Gæstgæsthus, om at få
Plads som Registratør i den nye
sags, indtil den Gæstgæsthus er forbi,
siden som jeg vil have i Gæstgæsthus
gæst.

Oblæderbødigst

Sprogn Ulrik Adolf Plesner

Jeg er, som før 1846 og saaledes uovervejlig
isølgende om en almindelig Høring, om
Kongens for dette Land, som offentlig i
Marts 1849, som i Gæstgæsthus til Gæstgæst
tilføje og tilføje at meddele til den nye
indstille den 5 Gæstgæsthus. Men da
Kongens triumvirat indstillet som i Gæstgæst
nu i Gæstgæsthus, som efter forhen, som som i
Marts 1849 af almindelig almindelig, som
de, som jeg som i Gæstgæsthus med
tilføje Kongens og saaledes offentlig
sige Høring, som jeg som i Gæstgæst
nu, efter at jeg som indtil det som til
nu som for med Gæstgæst, som som i
gæst, som som af Gæstgæst, og
som som som jeg som. Jeg som
indtil, som, som jeg efter at som og
som som som i Gæstgæsthus som
Marts som som som som som Gæstgæst
som i Gæstgæsthus, som jeg, som som
ikke indtil som, som som som i som
og som som som som som som som
som som som som som som som som
som som som som som som som som
at som som som som som som som som

T A 213 a.

1850 13/3

Nr. 21. Første Side af en Ansøgning fra Registratør C. U. A. Plesner til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. 13. Marts 1850.

Stud. Theol. C. M. A. Matthiessen anfører
underdanigst om Stipendiar-Posten ved Det
Kongl. Geheime-Archiv.

Til Det høie Ministerium for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Undertegnede tillader sig hermed
underdanigst at anføre Det høie Mini-
sterium om den for tiden ledige Stipendiar-
Post ved Det Kongelige Geheime-Ar-
chiv.

Siden Aaret 1850 har jeg gjort Tjen-
este i Det Kongelige Geheime-Archiv,
idet jeg midlertidig har været antaget
i en Stipendiarii Stads. Dermed har
jeg haft Leilighed til, at gjøre mig
berømt med Archivarbeidet, og navn-
lig faaet Guelle i med diplomatisk
Nødsaglighed at lase gamle Diplomer
og Urkøbyer.

Med Hensyn til historiske Kundskaber
er for jeg anføre, at jeg med Tor-
narlighed har beskæftiget mig med
Historie, og navnlig Danske Historie
eller Diplomatisk Kilder, og tillader
mig i denne Henseende at vedlægge en
Attest fra Hr. Conferentsraad Werlauff.
Jeg for tillægge mig tilstrækkelig
Færdighed i de Sprag, som ved den
Danske Historie Diplomatisk Kilder
især komme i Betragtning, og
navnlig har jeg høie Kjendskab til

Det

NA 349 d

Efter Hr. Konferensraadens Begjæring har jeg herved den
Ore at gjentage skriftlig for Dem, hvad jeg allerede mündtlig
har udtalt: at jeg ligesaa lidet min, efter Registrators Hall-
Rasmüssens Død, som tidligere, efter Registrators Truudsens Død,
agter at søge eller ønske at modtage Registratorsposten ved
Geheimarkivet; thi jeg vil ikke være nogen Hindring for
de andre faste Archivarbejders billige Raabom Broytning,
naar den visse Leilighedertil indtrøffer, og jeg anser det
hos min minværende Skilling for mere overensstemmende
med min friere Fortid og mine personlige Forhold.

Kjøbenhavn den 24 Marts 1863.

Arbødigs

T. Becker.

Høivelbaare

Hr. Geheimarkivars Konferensraad Wegener,
Korsør af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

TRANSSKRIFTIONER

Nr. 1.

Kvittering fra Peder Schumacher (Griffenfeld) for Modtagelsen af Breve, der skal henlægges i Kongens Arkiv. 17. Marts 1668. (Gehejmarkivets Embedspapirer. 1663—76).

Effterskreffne breffve in originali ere mig i dag den 17 Martij anno 1668 aff Hans Excell^o Her Stâtholder Gabel i eygen Hænde leffveret, udj Hans Kongl. Mayestetes Archivo til god forvaring at henlegge, nemmelig:

1. Imper[atoris] Ferdin[andi] III Confirmatio juris Primogenituræ et Majorennitatis udj Fürstendommerne Holstein &c. anno 1650.
2. Ej[usdem] Imper[atoris] Confirmatio des ditthmarsischen Reverses eod. anno 1650.
3. Ej[usdem] Imper[atoris] Confirmatio des Exspectanthbrieffes über die Graffschafft Oldenburg vnd Delmenhorst. eod. anno 1650.
4. Ej[usdem] Imper[atoris] Lehnbrieff über die Fürstenthümer Holstein &c. anno 1651.
5. Hertzog Joachim Ernst zu Anhalt, Graff zu Ascanien, Her zu Zerbst vnd Bernburg *etcetera* Communicationsdiploma wegen der von Kayßer Rudolph dem andern ihm auffgetragenen Commission zu gütlicher Hinlegung der wegen des Landes Dithmarschen entstandenen irrungen &c. anno 1579.

Til Vitterlighed dette med eygen Haand skreffvet oc underskreffvet. Dat. Cantzeliet Kiøbenhaffns Slott die et anno ut supra.

P. Schumacher.

Nr. 2.

Skrivelse fra Frederik Wolff til Viceskatmester Holger Vind angaaende hans Bestalling som Gehejmarkivar. 6. April 1676. (Bilag til Skatk. Fornemste Bestall. 8. April 1676).

Hochgebohrner Herr Reichs Schatz Meister, Gnädiger Herr.

Ewerer Excellenz vbersende dero gestrigen gnädigen befehl zu schuldiger folge, die Copia herrn Schumacherj Ersten bestallung, alß Königl. Archjvarij vndt Bibliothecarij. Vndt weillen selbige nachgehendts verendert worden, habe ich Extracts wise, Ein ander proiect ohngefährlich auffgesetzt, wie die bestallung etwa gegenwärtig, zu ihrer Königl. Myst: Näheren diensten zugleich, Instructions wise Extendiret vndt eingerichtet werden könte, gleich meine vorige bestallung auff

solche Instructions-Manier eingerichtet ist. Zu Ewr: Ex: höchstvernünftigen guttachten verstellendt, ob vndt in wie weit sie das proiect Agrejren, oder zulänglich erachten werden. Vbersende vbrigens Einige nachricht, meinen nachstandt so viel ich noch zur zeitt abrechnung habe, betreffendt. Worüber die faorable Expedition zu Ew: Ex: gnädigen beforderung vnterdienstlichst recommendire.

Vndt ich Ersterbe
Ewerer Excellence

dienstschuldigst- vndt Ergebenster gehorsambster
diener

Copenhagen, d. 6. Aprilis 1676.

Friederich Wolff.

Nr. 3.

Slutningen af en Ansøgning fra Caspar Schøller til Kongen om et Mageskifte. 13. Oktbr. 1681. (Bil. v. Rtk. Konc. og Indl. t. Skøder. 8. Novbr. 1681).

[saa erbyder jeg mig allerunderdanigst forskreffne nie tønder, toe skpp^r og 2 $\frac{3}{4}$ alb. hart korn med gaardens bygning, som jeg nu altsammen eyer, til Eders Kongl. M^{ajst} at affstaa og selge og derfor ei begierer reede penge eller noget, hvorved jeg seer, at Eders] Kongl. M^{ajst} intrader i det ringeste kand formindskis, mens et Jus Patronatus nemlig til Lidemark og Bieffverskow Sogner udi Tryggevelde Ampt, hvorudi jeg en stor deel aff mine bønder haffver og som ligger mig ved mit jordegods meget beleiligt og jeg formedelst foringen aff tienderne kunde haffve god nytte aff til min Sædegaard Lellinge, som er ikke aff ræt stor sæd. Og saasom samme Jus Patronatus beløber sig meere, end hvis jeg til Eders Kongl. M^{ajst} allerunderdanigst affstaa, da beder jeg allerunderdanigst, at Eders Kongl. M^{ajst} vil mig det allernaadigst skienke og giffve udi allernaadigste henseende, at jeg ingen løn for hen ved fire Aars Secreterers tieniste udi det danske Cancellie haffver nødt og en stor deel aff mine middele imidlertid til min og mines underholding tilsat, helst effterdi Eders Kongl. M^{ajst}, som før er meldt, intet udi sine intrader derved affgaar. Saadan Eders Kongl. M^{ajst} store mildhed og naade vil Gud rigeligen belønne og jeg effter min allerunderdanigste plikt forbliffver indtil døden

Eders Kongl. M^{ajst}

Allerunderdanigste og troskyldigste Tiener

C. Schøller.

Kjøbenhaffn d. 13 Octobr. Anno 1681.

[Kongens Resolution i Margen]: Dette bevilliges Til Rentkammerets wiidere beregning og Vorris derpaa Nermere Resolution, den 21. Octobris 1681.

Christian.

Nr. 4.

Ansøgning fra Matthias Moth til Kongen angaaende hans Bestalling som Kancelliassessor m. m. [Maj 1676]. (Rtk. Embedsansøgninger).

Stormægtigste Høybaarne Fyrste, Allernaadigste Arffvekonge og Herre.

Eders Kongl. Maj. Store Naade, som mig daglig dag bevises, kand ey andet end opmuntre mig, hoß Eders Kongl. Maj. med min allerunderdanigste Tacksigelse mig at indstille. Og som ieg allerunderdanigst fornemmer, at det allernaadigst haffver behaget Eders Kongl. Maj. at forordne mig til

Assessor udj det danske Cantzelie, saa nedfalder ieg udj dybeste underdanighed for Eders Kongl. Maj. med største tacksigelse, og beder inderlig den allmægtige Gud, at vederlegge slig Eders Kongl. Maj. store naade, med et langt leffnet, og en stadig triumph offver Eders Kongl. Maj. Fiender. Mens efftersom ieg her udj Verden ickun allene stoler paa Eders Kongl. Maj. Naade og Mildhed, saa fordrister ieg mig óg endnu mere allerunderdanigst at begiere: Det er et aar siden ieg aff Eders Kongl. Maj. med det stemplede papiers forvaltning allernaadigst bleff anseet, mens ieg haffver paa samme bestilling ey endnu nogen bestallnings breff bekommet: Derfor gelanger til Eders Kongl. Maj. min allerunderdanigste bøn, at udj den bestalning ieg skal haffve som Assessor udj Cantzeliet mitte mentioneris ocsaa at Eders Kongl. Maj. mig allernaadigst til papieret at stemple haffver tilforordned, saa og at Eders Kongl. Maj. udj samme allernaadigst vilde neffne et sted, hvor ieg de mig til aarlig løn forundte it tusinde Rdlr kand haffve at annamme. Slig Eders Kongl. Maj. store Naade og Milhed skal ieg med største troskab og Vinskiebelighed beflitte mig paa at for-tiene, som forbliffver

Eders Kongl. Maj.
Allerunderdanigste Tro Tienere
Matthias Moth.

Nr. 5.

Efterskrift til en Ansøgning fra Frederik Rostgaard til Kongen om Penge til Skrive-materialier til Gehejmearkivet og til „det nye Arkiv“. 5. Juli 1708. (Bil. t. Danske Ass. Ktr. Kgl. Res. 23. Juli 1708).

P. S.

Allernaadigste Arve Herre og Konge,

Jeg hafde allerede sluttet denne min Allerunderdanigste Supplicque, da ieg fik endnu mere ondt at vide; Nemlig at dend mig Allernaadigst tillagde aarlige penge af Et Hundrede Rixdaler, for hvilke ieg skal anskaffe de fornødne Skrijvmaterialier til Eders Kongl: May^{ts} Geheime Archijv paa Rosenborg og til det ny Archijvs indrettelse, gandske og aldeelis af Reglementet er udelat; Hvilket uden tvivl maa være skeet fordj det ny Archijv ikke mere findis paa dend Kongl: Residence. Men ieg formoder paa det Allerunderdanigste at Eders Kongl: May^t. i Høy Kongl: Naade stad-fester dend eengang ergangene Allernaadigste Resolution, hvoraf herhos følger copie; J allernaadigste eftertanke, at Documenterne paa Archivet jevnligen formeeris, hvorover mere Skrijvmaterialier til Archivets indrettelse dagligen udfordris. Jeg ervarter ogsaa herpaa en Allernaadigste bøn-hørelse, og forbliver med Allerdybeste underdanighed

Kjøbenhavn d. 5. Julij 1708.

Eders Kongl: May^{ts}
Allerunderdanigste tro Arve undersat og tiener
F. Rostgaard.

Nr. 6.

Slutningen af et Brev fra Hans Gram til Historikeren Niels Pedersen Slange om sit Gennemsyn af Manuskriptet til dennes Christian IV.s Historie. 24. Maj 1737. (Haandskriftsaml. Danm. Norges alm. Hist. Nr. 93. Bemærkn. og Omarbejdelser m. m. af Gram til Slanges Christian IV.s Historie indtil 1633).

[Ligeledes er jeg ydmygst bedende, at jeg motte faae mine Deres Velbaarnhed sidst communicate-rede Papirer og Annotata tilbage, paa det jeg kunde conferere, hvor jeg noget motte] hafve anmærket i Deres Historie af den Beskaffenhed, at det løb imod veritatem factorum. Thj sligt er mig ikke mueligt, at hafve nu altsammen i Hukommelse, eller at eftersøge og efterslaae i Bøger, Protocoller og Documenter, hver gang Arkene fra Bogtrykkeriet mig tilsendes; det vilde og gifve for stor Ophold. Det er mig, (som jeg mange gange tilforne har haft den ære at sige) slet ikke om at gjøre, hvormeget Deres Historie contraheres og blifver kortere, (endskiønt jeg ej kand negte, jo at approbere Thuani dictum, som sagde: Historia quò longior, eò melior,) men alene, at der intet urigtig & veritati minus consentaneum maae slippe derind. Beder derfor ydmygst om Forladelse for denne velmeente Erin-dring, og forblifver, næst min ydmyge respect,

Khafn d. 24 Maii
1737.

Høyædle og Velbaarne Her Conferents Raads
ydmygste tiener
H. Gram.

Nr. 7.

Slutningen af Jacob Langebeks Ansøgning til Kongen om at blive Gehejmearkivar. 22. Febr. 1748. (Sjæll. Reg. Nr. 73, 1. Marts 1748).

[Allernaadigste Konge, Deres Majst. vilde ogsaa i Naade ansee, at ieg allerede i mange Aar haver giort, hvad ieg har kundet, og langt over mine Kræfter, til Videnskabers Opkomst og Studeringers Høiagtelse i mit Fæderneland, ikke alene ved det Kongl. Danske Selskab til den Nordiske Histories og Sprogs Forbedring, som D. K. Majst. selv har beviist saa stor Naade] imod, hvilket ieg uværdig for mere end tre Aar siden haver været Begynder til, men endog ved det store Danske Lexicon, som ieg efter Sl. Conferentz Raad Rostgaards Død ved Deres Kongl. Majestets og D. Ms. Høistsal. Hr. Faders Naade endnu haver under Hænder, og ved det saa kaldede Dänische Bibliothek, som ieg for elleve Aar siden tillige med en anden Ven ogsaa til Nationens Ære haver begyndt, foruden mange andre Ting, som ieg med megen Besværing og Nattevaagen haver samlet paa til Oplysning i den ældre og nyere Danske Historie, og som efterhaanden kand ventes at see Lyset, dersom Gud mig Liv og Vilkor dertil maatte forlene. Jeg er aldeles overbeviist, at D. Majsts. Retfærdige Skiønsomhed og Kongelige Naade lader ingen gammel og tro Arbeiders utrettede Flid blive alt for længe ubelønnet, allerhelst naar D. Majst. allernaadigst vil ansee mig som en oplært Discipel hos tvende Deres Majestets og Høilovligste Fædres berømelige Archivarios, nemlig Sal. Conferentz Raad Rostgaard og Sl. Etats Raad Gram, som begge indtil deres yderste har for mig baaret en særdeles Godhed, den ieg [om D. Majst. mig ikke sig allernaadigst antager] alt for beklageligen maae savne. Lever derfor i allerunderdanigst Fortrøstning om en naadig Bønhørelse, ligesom ieg ogsaa med uophørlige Forbønner for D. Majsts. dyrebare Liv og Velgaaende og med den alleryderste Nidkiærhed og Troskab indtil min Død skal forblive

Kiøbenhavn d. 22. Februarii
1748.

Stormægtigste Monark,
Allernaadigste Arve-Herre og Konge
Deres Kongelige Majestets
allerunderdanigste tiener og
tro Arve-Undersaat
Iacob Langebek.

Nr. 8.

Første Side af en Ansøgning fra Gerhard Schøning om at faa Nøglerne udleveret til Gehejmearkivet og dette overleveret. 21. Oktbr. 1775. (Sjæll. Miss. Nr. 732, 16. Nov. 1775).

Til Kongen.

d: 21 Octob: A^o 1775.
Iustits-Raad og Geheim-Archivarius Schøning, om at faae Nøglene udleverede, til Geheim-Archivet, og dette, ved kongelige Betiente overleveret samt efterseet.

Efterat Deres Kongl. Majestæt allernaadigst har beskikket mig til Geheim-Archivarius; i afgangne Et. R. Langebeks Sted, og jeg, strax efter min Ankomst, til Kiøbenhavn, fra mine Norske Reiser, havde, i allerunderdanigst Følge af Deres Kongl. Majestæts allernaadigste Ordre, tiltrædet den, i bemeldte Sl. Langebeks Stervbo allernaadigst satte Commission, for at igiennemgaae hans Skriver og Papirer, og derfra i sær at fraskille, hvad som kunde henhøre til Deres Kongl. Majestæts Geheim-Archiv, saa er, for des bedre at kunne opfylde og efterkomme Deres Kongl. Majestæts Ordre, i bemeldte Commission, af mig blevet forlanget, at i Geheim-Archivet maatte eftersees, om noget og hvilket der skulde savnes, som altsaa, i bemeldte Sl. Langebeks Papirer og Skriver des nøiere maatte eftersøges, eller om, i Archivet, nogen Fortegnelse skulde findes, over hvad af Sl. Langebek, til hans Arbeider, derfra maatte være udlaant. Men da bemeldte Deres Kongl. Majestæts Archiv ei endnu til mig er blevet overleveret, jeg ei heller dertil nogen Adgang kan have, medens dets Nøgle endnu ligge, under Forsegling, i Sl. Et. R. Langebeks Stervbo, følgelig ei heller bemeldte Forlangende af mig efterkommes: saa skeer hermed min allerunderdanigste Begiering, at bemeldte Nøgler maatte mig, af Sl. Langebeks Stervbo; ved bemeldte Commission udleveres, for at efterkomme dens Begiering; og som jeg ei understaaer mig til at aabne Deres Kongl. Majestæts Geheime Archiv, førend det allernaadigst maat[te behage Deres Kongl. Majestæt, mig det, ved endeel Deres Kongl. Majestæts Betiente, at lade overlevere, hvilke da, tilliige med mig, ogsaa Archivets Tilstand maatte eftersee, og med Registraturerne conferere: saa er tilliige min allerunderdanigste Begiering, at dertil visse af bemeldte Deres Kongl. Majestæts Betiente allernaadigst maatte opnævnes]

Nr. 9.

Erklæring fra Christian Eberhard Voss til Danske Kancelli om Orlov for Professor Thorkelin fra Arbejdet i Arkivet. 21. Marts 1785. (Gehejmearkivets Embedspapirer. 1780—99).

pro Memoria.

Da jeg af den, fra det Kongelige Danske Kancellie mig tilsendte højstærede Skrivelse af 19de hujus, og af Bielaget, som herhos følger tilbage, erfarer, at professor Torkelin er bragt i Forslag, paa en Tiid lang i visse Forretninger, som Kongelig Commissarius at oversendes til Island, og at jeg des Aarsag skal give min Mening tilkiende, om hans Nærværelse ved det Kongelige Archiv, i Henseende til de ham paalagde Forretninger, saalænge kunne undværes; saa haver jeg herved underdanigst skullet melde, at saasom de uregistrerede Documenter, Norge, Skaane, Halland *etcetera* angaaende, som fandtes i Archivet, af bemeldte professor Torkelin nu ere registrerede og bragte

i Orden, og at af de fornævnte Documenter allene de, der allerede efter Aarene vare registrerede, ere tilbage, som efter deres Indhold ligeledes skal bringes i en vis Orden; saa kan dette Arbeide, hvormed det ingenlunde iler, ikke være til nogen Forhindring, at han jo derfor ogsaa paa en føje Tiid, i andre Hans Kongel. Majestæts nødvendige Ærender, kan viise sin allerunderdanigste villig Tieneste.

Det Kongelige Geheime
Archiv
den 21de Martij 1785.

Underdanigst
C. E. Voss.

Nr. 10.

Erklæring fra Grim Jonsen Thorkelin til Danske Kancelli om Professor C. M. Molbechs Benyttelse af Christian IV.s egenhændige Breve. 24. Marts 1821. (Bil. t. D. Kanc. 2. Dpt. Brevnr. 1189, 31. Marts 1821).

J underdanigst Følge af det Kongelige Danske Cancellies naadigste Skrivelse af 22de i denne indeværende Maaned, foranlediget ved Hr Professor Molbechs underdanigste Begæring om, at erholde udleverte fra Geheime Archivet, de der opbevarete Høvisalig Kong Christian IV egenhændige Breve, hvoraf ham efter Rescript af 10de Octobr. f. a. allernaadigst er overdraget at foranstalte fuldstændig Samling i Afskrivter; skulle undertegnede ikke undlade, underdanigst at være af den Meening; at, naar det Kongelige Danske Cancellie naadigst ville befale Hr Professor Molbech, at lade de ovenmældte Breve afskrive paa Stædet, for saaledes at forebygge al mueligt Tab og Skade, som saa let kan træffe Originale Documenter, udleverte af Archiver; kunde fra Geheime Archivets Side ikke noget have imod Hr Professor Molbechs underdanigste ovenmældte Ansøgning.

Det Kongelige Geheime Archive den 24de Martii 1821.
Til det Kongelige
Danske Cancellie.

underdanigst
G. I. Thorkelin

Nr. 11.

Begyndelsen og Slutningen af en Erklæring fra Finn Magnusen til Danske Kancelli om eventuelle Afleveringer fra Gehejmearkivet til det nyoprettede historisk-genealogiske Arkiv. 10. Oktbr. 1845. (Bil. t. D. Kanc. 4. Dpt. Brevnr. 2950—1, 11. Novbr. 1845).

Det høie Collegium har under 16de f. M. gunstigst behaget at tilstille mig en Afskrift af et allerhøieste Rescript af 27de August næstforhen, betræffende Oprettelsen af et historisk-genealogisk Archiv ved det Kongelige Ordens-Capitul og Henlæggelsen til samme af endeel Værker og Samlinger fra Geheime-Archivet og Cancelliets Archiv, samt derhos, i Overeensstemmelse med Rescriptets Indhold, at paalægge mig at afgive mine Yttringer derover.

I denne Anledning giver jeg mig den Ære underdanigst at tilbagemelde, med Hensyn til de i Rescriptet nævnte Haandskrifters paatænkte muelige Aflevering fra det Kongelige Geheime Archiv. I, „Langebeks Afskrift af Fortegnelserne over de gamle Rigsarchiver“ synes tildeels at have været bestemt til Brug for Jndledning til det efter ham benævnte store Diplomatariums Udgave. Da den tillige (med Hensyn til Ordenen efter Provindserne) er noget forskjellig fra Originalen (som paa mange Steder nu er hartad ulæselig) saa mener jeg at den ikke kan adskilles fra

selve Diplom-Afskrifterne, eller afhændes fra Geheime-Archivet, der nuomstunder og maa betragtes som et Rigs-Archiv.

II, „Klevenfeld's

- a) „Genealogiske Samlinger til den danske Adels Historie“. De bestaae af:
- α) Stamtavler og Udkast til saadanne over dansk, slesvigsk og holstensk Adel.
 - β) en Samling af Diplom-Afskrifter angaaende Kongehuset, samt visse Adelspersoner, af hvilke Gjenparter dog en stor Deel er henlagt til Diplomatariet, ligesom og de fleste andre, for saa vidt de ikke haves i dette, synes at maatte føies dertil.
- b) 44 Quartbind med illuminerede Tegninger (især af Sigill-Aftryk) over den danske og norske Heraldik, m. m. J dem ere hist og her indlagte Afskrifter eller Uddrag af gamle Diplomer, der staae i lignende Forhold til det Langebekske Diplomatarium som de her med α, β betegnede.

— — — — —
I øvrigt forbeholder jeg mig underdanigst at maatte, ved Leilighed, i Fremtiden, foreslaae saadanne herovenfor ikke bestemt nævnte Aktstykker eller Gjenparter, som kunde ansees for skikkede dertil, til Overførelse fra Geheime-Archivet til Ordens-Capitulets historisk-genealogiske Archiv, især naar det først er indrettet og dets Jnddeling ordnet.

Kjøbenhavn, i det Kongelige Geheime-Archiv,
den 10de Octobr 1845.
Underdanigst
Finn Magnusen.

Nr. 12.

Første Side af en Skrivelse fra C. F. Wegener til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om forskellige Spørgsmaal vedrørende Gehejmearkivet. 14. Febr. 1849. (Kultusmin. Univ. Sager Brevnr. 863/1856).

Hr. Ministeren har ved Skrivelse af 12te d. M., som jeg modtog igaar Aftes, opfordret mig til at yttre mig over følgende Puncter, Gehejmearchivet vedkommende: 1. om Fastsættelsen af en bestemt Contoirtid deels for Archivets Registrator og øvrige Contoir-Personale, deels for de Fremmede, der maatte have erholdt Adgang til Archivets videnskabelige Benyttelse; 2. om Beskaffenheden og Omfanget af den foreslaaede Inspectors Virksomhed, og om denne muligen kunde forbindes med Copiistens; 3. om der for Tiden havdes kvalificerede Candidater til de foreslaaede Stipendiarii-Pladser, og 4. om jeg allerede for indeværende Aar havde Materialier til historiske Meddelelser, der kunde ledsage min trykte Aarsberetning. Jeg skal herved have den Ære at fremsætte min Mening om hvert enkelt Punct.

1. At den hidtil bestaaende Contoirtid af tvende Timer daglig er for kort, især hvor Arbejderne ere saa faa og Arbeidet saa betydeligt, erkjende mine Colleger, og det var efter Conference med dem, at jeg i underdanigst Skrivelse af 14 August f. A. yttrede, at Contoirtiden kunde udvides og Arbeide ventes endog udenfor denne, naar Personalet maatte blive saaledes lønnet, at det kunde leve for Archivet. Under denne Betingelse og under Forudsætningen af, at vi erholde det paatænkte større og sundere Contoir, tør jeg altsaa være vis paa mine Collegers Bifald, naar jeg henstiller til Hr. Ministeren at udvide Contoirtiden for Contoir-Personalet til tre eller fire Timer daglig, fra Klokken 10—2 eller Kl. 11—2. En større Udvidelse ville Hr. Ministeren neppe engang ansee for ønskelig, naar Contoir-Personalet skulde vedblive at bestaae af Videnskabsmænd. — Hvad Geheimearchivaren angaaer, da har jeg med oprigtig og ærbødig Paaskjønnelse bemærket den Humanitet,

hvormed Hr. Ministeren ogsaa fremdeles vil overlade til ham selv at bestemme, hvormegen Tid han behøver til Udførelsen af sine Pligter; men jeg troer dog derhos uden Ubeskedenhed at turde anføre, at jeg, saalænge det var muligt, (d. e. før Rigsdagens Aabning) arbejdede i Archivet den hele Contoirtid og udover denne, at jeg ogsaa for mig har taget en god Deel af Registratur-Arbejdet, og at jeg visselig heller ikke i Fremtiden af nogen Præcedens skal lade mig forlede til at misbruge den Tillid, der [er viist og nu vises det mig betroede Embede.]

Nr. 13.

Første og fjerde Side af et Brev fra A. D. Jørgensen til Stiftamtmand Th. A. I. Regenburg om Modtagelsen af slesvigske Arkivalier m. m. 25. Juni 1885. (Regenburgs Privatarkiv).

25. Juni 85.

Højvelbårne hr. Stiftsamtmand!

Med megen tak har jeg modtaget Deres tilbud om at måtte få udleveret de på universitetsbibliotheket deponerede arkivalier; det er en selvfølge, at de ikke vil blive tilgængelige for nogen, før jeg har revideret dem og at de under ingen omstændigheder vil komme ud af arkivet. Det forhen sendte er foreløbig ordnet og for en stor del af meget værd. Jeg har, efterat være bleven færdig med ordningen af Kongehusets sager, taget fat på at danne en samling „politica“ eller hvad man nu vil kalde det, fra Struensees tid til vore dage.

— — — — —
[Det vilde glæde mig meget, om jeg engang kunde] komme til Skanderborg og jeg er Dem meget taknemlig for den venlige indbydelse i så tilfælde at besøge Dem. Men jeg hører til de meget lidet rejsende mennesker. I næste måned skal jeg dog gøre vold på mig selv med at rejse til Tyskland for at se på de bajerske arkiver m. m. Det har længe stået på dagsordenen og kan nu ikke godt opsættes længere, hvis det skal være. Men om der derefter vil følge større rejselyst eller fuldstændig lethargi, véd jeg ikke.

Med udmærket højagtelse og gammel taknemlighed
Deres
A. D. Jørgensen.

Nr. 14.

Ansøgning fra Arkivsekretær Thomas Bartholin til Kongen om Avancement ved Universitetet. 2. Novbr. 1684. (Bil. t. Sjæll. Miss. Nr. 371, 25. Novbr. 1684).

Allernaadigste Arffve Konge og Herre

Saa som det hafver behaget Eders Kongelige Mayestet for nogle Aar siden Allernaadigst at kalde mig til Professionem Politices et Historiæ Patriæ her paa Eders Kongl: Mayst: Universitet: og ieg derforuden paa tre Aars tid sammesteds haffver efter Eders Kongl: Mayst: Allernaadigste tilladelße supplered Estats-Raad Scavenij vices og publice docered Jura. Da er min aller underdanigste bøn, at Eders Kongl: Mayestet Allernaadigst vilde forunde mig, at ieg som Juris Professor maatte ascendere in Facultate Juridica næst effter D. Cosmum Borneman; og effter Hannem være nest

til at nyde virkelig Professionem Juridicam, og alle de rettigheder som samme senium med sig føre kunde: Dog imidlertid at ascendere in Facultate Philosophica effter min forrige Allernaadigste vocation. Saadan Eders Kongl: store naade vil Gud rigelig belønne.

Eders Kongl: May^{te}:
Allerunderdanigste tro Arffve underbat
Thomas Bartholin.

Kiobenhavn d. 2. Nov. 1684.

Nr. 15.

Skrivelse fra Arkivsekretær Arne Magnussen til Gehejmekabinetssekretær Peter Ramshart om Nøglerne til Arkivet. 14. April 1729. (Gehejmearkivets Embedspapirer. 1676—1730).

Høiædle og Velbyrdige Hr. Justitz Raad og Cabinet-Secreterer,
Høiestærede Ven og Velynder,

Paa Deres høitærede Skrivelse af dato 13. hujus, er dette efterskrefne mit tjenstærbødigste Svar: At siden Archivet blef forfløttet fra Kielderen under Rosenborg til det Sted, hvor det nu staar, haver der aldrig været i Betienternes giemme uden en Nøgel til hver af de tvende øverste Hvelvinger, hvor documenterne forvares. Hr. Etats Raad Rostgaard og ieg brugte altid de samme Nøgeler, hvilket i de tider ingen difficultet gaf, saasom hand ideligen var occuperet med andre forretninger tillige med Archivariatet, nemlig med Justitiarii Embedet i Højeste Ret og siden med ober-Secreterers chargin, saa at Nøglerne derover stædse bleve hos mig, undtagen naar hand dennem fordrede til sin egen brug, og dennem mig saa siden igien leverede. Bliver saa icke videre at spørge efter nogen Nøgeler til bemelte to Hvelvinger, enten hos forskrefne Hr Etats Raad Rostgaard eller andenstæds, hvor om De, paa mine vegne, kunde allerunderdanigst forsickre Hans Kongl. Majestæt. For det øfrige er ieg og stædse forbliver

Høiædle og Velbyrdige Hr. Justits Raads og Cabinet-Secreterers
Tienstærbødigste tiener
Arnas Magnussen.

Kiøbenh. 1729 den 14. April.

Nr. 16.

Slutningen af en Ansøgning fra Arkivtegner Søren Abildgaard til Kongen om Ansættelse ved Gehejmearkivet. 10. Juni 1755. (Bil. t. Sjæll. Reg. Nr. 413, 12. Sept. 1755).

[Ved det ieg henved 2de Aars Tiid bestandig har omreiset i fremmede Lande med Iustitz Raad Langebek, for at aftegne diplomata, Sigilla og Monumenta, henhørende til Fæderne Landets Historie, saa er nu ved min Hiemkomst, mit forrige Leve-Brød kommen i andres Hænder Og da ieg nu i saa lang] Tiid har øvet mig i de diplomatiske Tegninger, og derved forsømt, at legge mig efter andet til bestandig Fordeel i Fremtiden, er min allerunderdanigste Bøn, at ieg maatte ved det Kongl. Geheime Archiv allernaadigst blive antagen som Archiv Tegne Mestere, indtil ieg af Deres Kongl. Majestæts Naade for forrige og saadan Tieneste ved Le[i]lighed maatte allernaadigst

blive forhiulpen til nødtørftig Leve-Brød ved en Convenabel Tieneste her i Byen, hvorved ieg enda tillige kunde gaa til haande med at aftegne de Ting, som maatte forefalde ved det diplomatiske Værk eller andre Sager ved Archivet. Denne min allerunderdanigste Begjærings allernaadigste Bøn-hørelse forventes af

Deres Kongl. Majestets allerunderdanigste Arve Undersotte

Kiøbenhavn d. 10de Junii A^o 1755.

Søren Abildgaard

Nr. 17.

Ansøgning fra Registrator Jens Jacob Weber til Kronprins Frederik (VI) om en An-sættelse. Udat. [mellem 1792 og 1800]. (Rtk. Embedsansøgninger).

Allerunderdanigst Pro Memoria

I fiorten Aar har ieg tient som Registrator ved det Kongelige Geheime Archiv med 240 Rdr Gage, og i de senere Tider eene forrettet hele Tienisten, da min Chef, Justits Raad Voss, som en Mand paa 85 Aar ey har været i Stand til at komme ud af sit Huus.

Jeg havde ventet efter hans Død at erholde hans Tieniste, men dette har slaget mig feyl, ef-tersom det har behaget Hans Kongelige Majestæt at udnævne ved en Cabinets Ordre Professor Thorkelin til hans Efftermand.

Da ieg i denne Anledning beklagede mig for Deres Kongelige Høyhed, og tillige forestillede, at det var mig umuligt med Kone og tvende uopdragne Børn at leve af min Gage uden at sætte mig i Giæld, var Deres Kongelig Høyhed saa naadig at love mig, at naar en for mig sig passende Tie-niste blev ledig, vilde Deres Kongelig Høyhed Allernaadigst see mig dertil forhiulpen.

Paa Grund af dette Deres Kongelige Høyheds mig naadigst givne Løfte, og ømmeste Hierte mod alle, der søge at gjøre deres Pligt og lide Nød, er det ieg allerunderdanigst fordrister mig til at fremkomme med denne indlagte allerunderdanigste Ansøgning, forhaabende ved Deres Kongelig Høyheds Naade at blive Allernaadigst bønørt.

Allerunderdanigst

Kiøbenhavn d.

Iens Iacob Weber

Til Hans Kongelige Høyhed Kronprindsen.

Nr. 18.

Brev fra Registrator Hans Knudsen til Finn Magnusen om Overrækkelse af et Skrift til Kongen. Udat. [1840]. (Finn Magnusens Privatarkiv).

Jeg glemte igaar i Archivet at forespørge mig hos Herr Etatsraaden, om De imorgen havde Lej-lighed eller Anledning til at see ud i Hans Majestæts Forgemak; thi det var min Agt i saa Fald at begive mig derud med et Exemplar af Rønnow i Lommen. — Igaar Eftermiddags talede jeg med Hr. Etatsraad Kolderup-Rosenvinge, om han troede, at Dagen imorgen var gunstig for Bogens Af-levering. Han raadede mig paa det ivrigste til at gaae derud *n e t o p i m o r g e n*, da han ansaae Øjeblikket for særdeles gunstigt. Ifølge dette Raad vil jeg altsaa imorgen tidlig begive mig paa Rejsen derud, saa at jeg kan være i Forgemakket senest Kl. 9. Jeg vilde nu naturligviis meget ønske at Hr.

Etatsraaden ogsaa kunde have Lejlighed til at være der imorgen; thi jeg troer stedse, at en Anbefaling af Etatsraaden for mig vil gjøre særdeles god Tjeneste. Jeg befinder mig særdeles vel idag, og haaber at det ikke vil blive værre imorgen end at jeg kan taale Opholdet i Forgemakket. Jeg bør vel derfor ogsaa benytte den nærværende Lejlighed; saa meget mere som Kroningshøjtideligheden herefter for en længere Tid vil afspærre Adgangen til Hans Majestæt.

Søndag Eftermiddag

Ærbødigst
H. Knudsen.

Nr. 19.

Brev fra Registrator M. N. C. Kall-Rasmussen til Finn Magnussen om en Aflevering til Arkivet. 30. Janr. 1845. (Gehejmearkivets Embedspapirer. 1843—47).

Efter Bemyndigelse af Frøken Kall tilstilles herved det kongelige Geheime-Archiv 43 Blade, henhørende til de Langebekske og Klevenfeldtske Tegninger af Sigiller, og 6 Afskrifter af Documenter, henhørende til Diplomatariet, hvilket Alt i sin Tid er blevet overladt Etatsraad A Kall til Brug ved hans forehavende Udgivelse af Norske Mindesmærker fra Middelalderen.

Høivelbaarne
Hr. Etatsraad, Prof. Magnussen
Ridder af Dbrge og Dbrgsmand,
Geheime-Archivar!

Kbhvn. d. 30te Jan. 1845.
ærbødigst
M N C Kall Rasmussen

Nr. 20.

Brev fra Registrator N. M. Petersen til Finn Magnussen om en Aflevering til Arkivet. 18. Aug. 1843. (Gehejmearkivets Embedspapirer. 1843—47).

Med en Skrivelse, dateret Fridericia d. 30. Juni 1843 er mig fra Hr. Major v. Kindt tilsendt medfølgende Manuskript, indeholdende Staden Slesvigs Beskrivelse af Ulrich Petersen. Hr. Major von Kindt ytrer derom, at han „har bragt i Erfaring, at der paa det Kongelige Geheime Archiv skal findes mere af samme Forfatter, hvorfor han ønsker, at dette maatte føjes dertil, for at alt hvad man har af denne gamle ærværdige Forfatter, maatte findes paa eet Sted samlet, da det maa-skee endnu engang kan tjene Efterverdenen“. Denne betydelige Gave er indløben under min Fraværelse, men jeg undlader ikke nu, strax efter min Hjemkomst, at tilstille Deres Højvelbaarenhed samme.

Kjøbenhavn d. 18 August 1843.

ærbødigst
N. M. Petersen.

S. T.
Hr. Geheimearchivarius, Etatsraad og Professor F. Magnussen,
Ridder af Danebroge og Danebrogsmand, m.m.

Nr. 21.

Første Side af en Ansøgning fra Registrator C. U. A. Plesner til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ang. hans Stipendiar-Plads i Arkivet. 13. Marts 1850. (Kultusmin. Univ. Sager. Brevnr. 863/1856).

Kjøbenhavn, den 13 Marts 1850

Til Cultusministeriet.

Allerærbødigst Ansøgning fra Christian Ulrik Adolf Plesner, Stipendiar ved det kongelige Geheimearchiv, om at hans Plads som Stipendiar maa reserveres ham, indtil den Exerceerskole er forbi, hvilken han nu som udskreven gennemgaaer.

Allerærbødigst

Christian Ulrik Adolf Plesner.

Ieg er, som fød 1826 og saaledes værnepligtig ifølge Loven om almindelig Værnepligt, ved Sessionen for dette Aar, som afholdtes i December 1849, bleven udskreven til Gardet tilfods og tilsagt at møde til dennes Exerceerskole den 5 Januar sidstleden. Men da Krigsministeriet imidlertid havde udstedt en Opfordring, hvorefter Enhver, som var i Besiddelse af almindelig Dannelse, k[un]de melde sig som Officeersaspirant ved [Ar]tilleriets Krigsreserve og saaledes aftjene sin Værnepligt, foretrak jeg denne U[d]vei, efter at jeg havde meldt det Hele til min Chef her ved Archivet, Etatsraad W[e]gener, Commandeur af Dannebrog, og derom raadført mig med ham. Jeg haabede nemlig, at naar jeg efter at have gj[en]nemgaaet den i Opfordringen bebude[de] Skole paa fire Maaneder ansattes som Officeer i Reserven, vilde jeg, naar Krigen ikke udbrød paany, kunne forblive i Ro og have Tid til at fortsætte mine tidligere Sysler. Men til de Arbejder, som jeg efter den nævnte Tids Forløb især ønsker igjen at kunne tage fat paa, høre navnlig mi[ne] Forretninger ved det kgl. Geheime-Archiv

Nr. 22.

Første Side af en Ansøgning fra kst. Stipendiar C. M. A. Matthiessen til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Ansættelse ved Arkivet. 12. Aug. 1852. (Kultusmin. Univ. Sager. Brevnr. 863/1856).

Til det høie Ministerium for

Kirke- og Underviisningsvæsenet.

Stud. Theol. C. M. A. Matthiessen ansøger underdanigst om Stipendiar-Posten ved det Kongl. Geheime-Archiv.

Undertegnede tillader sig herved underdanigst at ansøge det høie Ministerium om den fortiden ledige Stipendiar-Post ved det Kongelige Geheime-Archiv.

Siden Aaret 1850 har jeg gjort Tjeneste i det Kongelige Geheime-Archiv, idet jeg midlertidig har været antaget i en Stipendiarii Plads. Derved har jeg haft Leilighed til, at gjøre mig bekendt med Archivarbeidet, og navnlig faaet Øvelse i med diplomatisk Nøiagtighed at læse gamle Diplomer og Aktstykker.

Med Hensyn til historiske Kundskaber tør jeg anføre, at jeg med Forkjærlighed har beskæftiget mig med Historie, og navnlig Dansk Historie efter diplomatiske Kilder, og tillader mig i denne Henseende at vedlægge en Attest fra Hr. Conferentsraad Werlauff. Jeg tør tillægge mig tilstrækkelig Færdighed i de Sprog, som ved den Danske Histories diplomatiske Kilder især komme i Betragtning, og navnlig har jeg nøie Kjendskab til [det plattyske Sprog, hvilket Sprog jeg kan tale.]

Nr. 23.

Brev fra extraordinær Medhjælper i Gehejmearkivet T. A. Becker til C. F. Wegener, at han ikke agter at søge Registratorposten. 24. Marts 1863. (Gehejmearkivet. Indk. Sager 1863—67).

Efter Hr. Conferentsraadens Begjæring har jeg herved den Ære at gjentage skriftlig for Dem, hvad jeg allerede mundtlig har udtalt: at jeg ligesaa lidet nu, efter Registrator Kall-Rasmusens Død, som tidligere, efter Registrator Knudsens Død, agter at søge eller ønsker at modtage Registratorposten ved Geheimearchivet; thi jeg vil ikke være nogen Hindring for de andre faste Archivarbejderes billige Haab om Oprykning, naar den uviste Leilighed dertil indtræffer, og jeg anseer derhos min nuværende Stilling for mere overensstemmende med min friere Fortid og mine personlige Forhold.

Kjøbenhavn den 24 Marts 1863.

Ærbødigst

T A Becker.

Høivelbaarne Hr: Geheimearchivar Conferentsraad Wegener,
Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

INDHOLDSOVERSIGT

(P. ∅: Portræt, F. ∅: Facsimile, T. ∅: Transskription)

Abildgaard, Søren, Arkivtegner	F. Nr. 16, T. S. 11
Bartholin, Thomas, Registrator	F. Nr. 14, T. S. 10
Becker, T. A., extraordinær Medhjælper	F. Nr. 23, T. S. 15
Gram, Hans, Gehejmearkivar	P. S. XIII, F. Nr. 6, T. S. 5
Griffenfeld, se Schumacher	
Jørgensen, A. D., Gehejmearkivar, sen. Rigsarkivar.....	P. S. XV, F. Nr. 13, T. S. 10
Kall-Rasmussen, M. N. C., Registrator	F. Nr. 19, T. S. 13
Knudsen, Hans, Registrator	F. Nr. 18, T. S. 12
Langebek, Jacob, Gehejmearkivar	P. S. XV, F. Nr. 7, T. S. 6
Magnusen, Finn, Gehejmearkivar	P. S. XV, F. Nr. 11, T. S. 8
Magnussen, Arne, Arkivsekretær	F. Nr. 15, T. S. 11
Matthiessen, C. M. A., Stipendiar	F. Nr. 22, T. S. 14
Moth, Matthias, „Gehejmearkivar“	P. S. XIII, F. Nr. 4, T. S. 4
Petersen, N. M., Registrator	F. Nr. 20, T. S. 13
Plesner, C. U. A., Registrator	F. Nr. 21, T. S. 14
Rostgaard, Frederik, Gehejmearkivar	P. S. XIII, F. Nr. 5, T. S. 5
Schumacher, Peder, Arkivar	P. S. XIII, F. Nr. 1, T. S. 3
Schøller, Caspar, „Gehejmearkivar“	P. S. XIII, F. Nr. 3, T. S. 4
Schønning, Gerhard, Gehejmearkivar	P. S. XV, F. Nr. 8, T. S. 7
Thorkelin, Grim Jonsen, Gehejmearkivar	F. Nr. 10, T. S. 8
Weber, Jens Jacob, Registrator	F. Nr. 17, T. S. 12
Wegener, C. F., Gehejmearkivar	P. S. XV, F. Nr. 12, T. S. 9
Wolff, Frederik, Gehejmearkivar	F. Nr. 2, T. S. 3
Voss, C. E., Gehejmearkivar	F. Nr. 9, T. S. 7